

Anonüümseks muudetud versioon

C-351/21 - 1

Kohtuasi C-351/21

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

4. juuni 2021

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Justice de paix du canton de Forest (Belgia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

13. aprill 2021

Hageja:

ZG

Kostja:

Beobank SA

Justice de paix du canton de Forest (Forest' kantoni rahukohus, Belgia)

KOHTUOTSUS

Rahukohtunik teeb järgmise otsuse kohtuasjas, mille pooled on:

– **ZG**, [...]

[...] [hageja ja tema advokaadi andmed]

hageja,

– **Aktsiaselts BEOBANK**, varasema nimega CITIBANK BELGIUM SA [...] [kostja ja tema advokaadi andmed]

kostja,

[...]

ET

[Senine menetlus]

Põhjendused

Esitatud hagi palub ZG mõista BEOBANKilt välja summa 1984 eurot, mis võrdub kahe autoriseerimata tehinguga tema deebetkaardilt.

Belgia elanikul ZG-l on BEOBANKis pangakonto, millega on seotud deebetkaart.

2017. aasta 20. ja 21. aprilli vahelisel ööl oli ZG Hispaanias Valências.

Pärast seda, kui ta oli teinud mobiilse makseterminali kaudu oma deebetkaardiga esimese makse summas 100 eurot (kell 00.35) asutuses, mida ta ise nimetab diskoteegiks, kuid mida BEOBANK peab „lõbumajaks“, tehti sama deebetkaardiga sama makseterminali kaudu veel kaks makset summas 991 eurot (kell 01.35) ja 993 eurot (kell 02.06). Algatati ka kolmas makse summas 994 eurot, kuid see lükati tagasi (kell 02.35).

ZG selgitab, et ta ei mäleta enam, mis toimus pärast seda, kui ta oli asutuses pakutut tarbinud.

23. aprillil 2017 blokeeris ZG pangakaardi CARDSTOPi kaudu.

29. aprillil 2017 esitas ZG Brüsseli politseile avalduse pangakaardi varguse ja väärkasutuse kohta.

Lisaks kahjuhüvitisele (500 eurot) palub ZG hüvitada teise ja kolmanda tehingu, mis olid tema arvates autoriseerimata vastavalt Belgia majandusseadustiku (Code de droit économique) artiklile VII.35 asjaolude asetleidmise ajal kohaldatud versioonis. BEOBANK keeldub hüvitamisest ning leiab, et tehingud olid autoriseeritud või vähemalt oli tegemist ZG enda raske hooletusega.

Pooled vaidlevad peamiselt selle üle, millist asutust ZG külastas, kas ta langes kelmuse ohvriks, mille toimepanemist lihtsustas mõni narkootiline aine, või külastas ta lõbumaja, kus võis kasutada ka seksuaalteenuseid.

Oluline faktiküsimus on see, kes ülekannetest kasu sai. Tavaliselt võimaldab kelmus, mille paneb ohvri deebetkaardiga toime kolmas isik, saada kelmuse toimepanijal kasu ostudest või kaardiga välja võetud sularahast. Kuid käesoleval juhul oleks kelmusega saadud raha läinud selle kolmanda isiku pangakontole, kui uskuda ZG pakutud versiooni.

BEOBANK esitas ilmselt pärast ZG õigusnõustaja küsimust üksnes makseterminali numbriviite ja geograafilise asukoha, kuid märkis maksete saajaks vaid „COM SU VALENCIA ESP“.

See küsimus esitati uuesti pärast suuliste seisukohtade ärakuulamist, et võimaldada BEOBANKil asja täpsustada, kuid tulemusteta.

BEOBANK selgitab, et ta ei ole saanud täiendavat teavet makseterminali haldavalt äriühingult ATOS. Väidetavalt keeldub Hispaania pank SABADELL andmast asjaomast ettevõtjat tuvastada võimaldavat teavet.

Samas on Belgia majandusseadustiku (Code de droit économique) artikli VII.18 2017. aastal kohaldatud versioonis sätestatud:

„Pärast üksiku maksetehingu summa debiteerimist maksja kontolt [...] esitab maksja makseteenuse pakkuja maksjale liigse viivitusega [...], järgmise teabe:

1° viitenumber, mis võimaldab maksjal teha kindlaks iga maksetehingu, ning kui see on asjakohane, **makse saajaga seotud teave;**

[...].“

Küsimus on selles, milline on teenusepakkuja kohustuse ulatus makse saajaga seotud teabe suhtes. Juhul kui BEOBANK ei ole oma kohustust täinud, võib esimese astme kohus teha sellest järeldused panga kohustuse kohta hüvitada vaidlusalused tehingud ja/või hüvitisnõude kohta seoses sellega, et raha tagasinõudmine kolmandalt osapoolelt ei ole enam võimalik.

Pooled ei ole vaidlustanud seda, et kohtuasja faktiliste asjaolude suhtes kohaldatakse Belgia majandusseadustiku (Code de droit économique) artiklit VII.18.

Nimetatud sättega on Belgia õigusesse üle võetud direktiivi 2007/64/EÜ artikkel 38.

BEOBANK väidab, et kõnealune säte kehtestab talle vaid prima pingutuse kohustuse, nii et ta peab edastama üksnes teabe, mille korrespondentpank talle annab, jättes tarbija hooleks korrespondentpanga poole pöördumise, juhul kui teave ei ole piisav. Käesoleval juhul palub ta rahukohtunikul vajadusel saata Hispaania pangale „kohtunõue“, et kõnealune pank väljastaks talle dokumendid, mis võimaldaksid kindlaks määrata makse saaja. Juhul kui rahuldavat vastust ei saada, tuleks võib-olla õigusabitaotluse raames algatada uurimine, et ära kuulata SABADELLi (Hispaania pank, kus konto on avatud) asjaomased organid. Oma seisukoha põhjenduseks toob BEOBANK direktiivi tekstis kasutatud sõnad „kui see on asjakohane“.

Seevastu ZG leiab, et BEOBANKil lasub tulemuse saavutamise kohustus ning ta peab vastutama tagajärgede eest, kui Hispaania korrespondentpank ei edasta talle vajalikke andmeid.

Kumbki pool ei esita oma väidete põhjendamiseks viiteid õigusteooriale ega kohtupraktikale.

Ka rahukohtunik ei ole leidnud õiguslaseid kirjutisi, milles kõnealust küsimust analüüsitaks.

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELTL“) artikli 267 lõike 2 kohaselt võivad liikmesriikide kohtud esitada Euroopa Liidu Kohtule küsimuse liidu õiguse tõlgendamise kohta, juhul kui nad leiavad, et otsuse tegemiseks on vaja Euroopa Kohtu otsust. Selline pöördumine on eriti kohane juhul, kui olemasolev kohtupraktika ei näi pakkuvat vajalikke suuniseid.

Käesoleval juhul paistab kõige olulisem olevat küsimus, kas pangale kehtib makse saajaga seotud teabe puhul parima pingutuse kohustus või tulemuse saavutamise kohustus. Samuti on oluline kõnealuse teabe ulatus, eelkõige küsimus, kas kõnealune teave peab vähemalt sisaldama andmeid, mis võimaldavad tuvastada füüsilisest või juriidilisest isikust makse saaja. Lisaks on kohtule hindamiseks esitatud tehing väga tavaline (elektrooniline makse deebetkaardiga) ning ühetaoline kohaldamine kõikides liikmesriikides on tingimata vajalik, et tagada otsuse tõhusus.

Seetõttu esitab kohus Euroopa Liidu Kohtule järgmised küsimused: [...]

[...]

[Resolutsioonis sõnastatud küsimused]

Otsus

Edastada Euroopa Liidu Kohtule käesoleva kohtuasja toimik, selleks et esitada talle järgmised eelotsuse küsimused:

- 1° Kas direktiivi 2007/64/EÜ artikli 38 esimese lõigu punkti a kohaselt kehtib teenusepakkujale „saajaga seotud teabe“ puhul parima pingutuse kohustus või tulemuse saavutamise kohustus?
- 2° Kas kõnealuses sättes nimetatud „saajaga seotud teave“ hõlmab teavet, mis võimaldab tuvastada füüsilisest või juriidilisest isikust makse saaja?

[...] [lõppvormel ja allkirjad]